

ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต¹

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ตั้งอยู่เลขที่ 295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร บนพื้นที่ประมาณ 37 ไร่ บริเวณพระราชอุทยานสวนสุนันทา เขตพระราชวังดุสิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิตในปัจจุบันมีพัฒนาการทั้งหมด 5 สมัย การพัฒนาในแต่ละสมัยสะท้อนภาพของการเปลี่ยนแปลงลักษณะการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสะท้อนภาพความก้าวหน้าของศิลปวิทยาการจากรากฐานและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยในแต่ละยุค รายละเอียดดังนี้

ยุคสวนดุสิต 1.0 (พ.ศ. 2477 – 2504) เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงธรรมการในขณะนั้น เห็นความสำคัญของการศึกษาสำหรับฝึกหัดสตรีให้เป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี จึงมีดำริให้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือนแต่มาสำเร็จในสมัยพระสารสาสน์ประพันธ์ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ

โรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน สังกัดกองอาชีวศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) เปิดดำเนินการในปี พ.ศ. 2477 ณ วังกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (วังนางเลิ้ง) นับเป็นโรงเรียนการเรือนแห่งแรกของประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดีให้แก่สตรีซึ่งเป็นความแปลกใหม่ในสังคมไทยสมัยนั้น โรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือนเปิดสอนรายวิชาเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการ ศิลปะประดิษฐ์ การตัดเย็บเสื้อผ้า การเลี้ยงดูเด็ก และการจัดและตกแต่งบ้าน สื่อนั่งสือพิมพ์ในยุคนั้นขนานนามโรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือนว่าเป็น โรงเรียนสำหรับการฝึกฝนนักเรียนหญิงให้เป็นคุณหญิง คุณนาย โรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือนเปิดรับนักเรียน 2 ประเภทเข้าเรียน ได้แก่ นักเรียนที่จบระดับมัธยมต้นเข้าเรียนหลักสูตร 4 ปี และนักเรียนประเภทครุฑน้อยหรือครุฑใหญ่ที่เข้าอบรมหลักสูตรพิเศษ 1 ปี (เพื่อผลิตครูในสาขาวิชานี้)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2480 โรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน ได้ย้ายสถานที่ตั้งจากวังกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ไปอยู่ที่วังจันทร์เกษม (ที่ตั้งกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) จึงเปลี่ยนชื่อเป็น **โรงเรียนการเรือนวังจันทร์เกษม** เปิดสอนหลักสูตรมัธยมศึกษาการเรือน และหลักสูตรการเรือนชั้นสูง (เพิ่มเติม) ทั้งสองหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนเป็นเวลา 3 ปี

ในช่วงก่อน พ.ศ. 2482 การอนุบาลศึกษาของไทยยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย มีโรงเรียนเอกชนเพียง 2 แห่ง จัดสอนระดับชั้นอนุบาล คือ โรงเรียนมาแตร์เดอี และโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย แต่ยังไม่ได้จัดการศึกษาระดับอนุบาลของมาตามมอนเตสเซอร์ตีเต็มรูปแบบ เน้นเพียงการให้เด็กร้องเพลง เล่น และแสดงภาพประกอบตัวอักษรเท่านั้น หม่อมเจ้ารัชฎาภิเศก โสณกุล อธิบดีกรมศึกษาธิการ ซึ่งเป็นเพียงกรมเดียวของกระทรวงธรรมการในขณะนั้น เห็นว่า การอนุบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็ก จึงมีนโยบายจะจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลของรัฐขึ้น จึงตั้ง “กรรมการจัดโครงการโรงเรียนอนุบาล” เพื่อพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเพิ่มเติม

¹ เรียบเรียงโดย ดร.พันธรักษ์ ผูกพันธุ์ ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม และ อาจารย์ธัญญชัช ชัยวุฒิมาร อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รูปแบบ ประกอบด้วย นายนาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา (เคยเรียนการอนุบาลมอนเตสเซอร์รี่ที่ประเทศอิตาลี) หม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย และนางแพทย์ พัทธภาคย์ (หัวหน้านางพยาบาลศิริราช) คณะกรรมการตกลงว่า ให้โรงเรียนอนุบาลรับเด็กอายุสามขวบครึ่งเข้าเรียนแบบมอนเตสเซอร์รี่ คือ ร้องเพลง เล่านิทาน เน้นเรียนรู้จากการเล่น เช่น ให้สังเกตอักษรกับภาพจับคู่กัน ให้เล่นรูปทรงต่าง ๆ รวมทั้งดูแล อบรม สร้างนิสัยที่ดีให้กับเด็ก ๆ เช่น รักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ สุขนิสัยในการกินอยู่ การมีเพื่อน ความมีน้ำใจ ฯลฯ เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจของเด็กไปในในแนวทางที่ถูกต้องดีงาม

กระทรวงธรรมการได้รับเงินบริจาคของ นางสาวละออ หลิมแข่งไถ่ จำนวนแปดหมื่นบาท จึงนำเงินจำนวนดังกล่าวสร้างตึกอนุบาลขึ้นในโรงเรียนการเรือนพระนคร ให้ชื่อตึกหลังนี้ว่า “ตึกละอออุทิศ” (เดิมใช้ละอออุทิศ) ใช้ตึกหลังนี้เป็นโรงเรียนอนุบาล ชื่อว่า **โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ** สังกัดกองฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2483 ถือว่าเป็นโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของกระทรวงธรรมการ จุดมุ่งหมายในการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ เพื่อทดลองและทดสอบว่าประชาชนมีความสนใจและเข้าใจเรื่องการอนุบาลศึกษาอันเป็นรากฐานการเรียนรู้ของเด็กมากน้อยเพียงใด ผู้ที่ดำเนินการอนุบาล คือ หม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย หัวหน้ากองฝึกหัดครู และนางจิตรา ทองแถม ณ อยุธยา (คุณหญิงจิตรา ทองแถม ณ อยุธยา) หัวหน้าแผนกโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งปรากฏว่าในระยะ 1 ปีที่เปิดดำเนินการ ประชาชนสนใจนำบุตรหลานเข้าเรียนที่โรงเรียนเป็นจำนวนมากจนต้องขยายชั้นเรียนเพิ่มขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายจะเปิดโรงเรียนอนุบาลของรัฐในต่างจังหวัดด้วย

โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ²

² ภาพจากหนังสือ 50 ปี วิทยาลัยครูสวนดุสิต พุทธศักราช 2527.

ต่อมาในปี พ.ศ. 2484 โรงเรียนการเรือนวังจันทร์เกษม ได้ย้ายมาตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันและเปลี่ยนชื่อเป็น **โรงเรียนการเรือนพระนคร** สังกัดกองฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา โรงเรียนการเรือนพระนครมีพื้นที่ประมาณ 37 ไร่ ตั้งอยู่ติดกับที่ตั้งของโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ โรงเรียนทั้งสองแห่งนี้มีระบบการบริหารจัดการแยกออกจากกัน

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2486-2489) โรงเรียนการเรือนพระนครและโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศได้รับผลกระทบจากสงครามมหาเอเซียบูรพาเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ จึงอพยพไปจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้ง โดยย้ายนักเรียนชั้นปีที่ 1 ไปเรียนที่จังหวัดนครราชสีมา นักเรียนชั้นปีที่ 2 ไปเรียนที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ในขณะที่โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศย้ายไปจัดการเรียนการสอนที่วัดปริณายก (กรุงเทพมหานคร) เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง นักเรียนจึงย้ายกลับมาเรียนที่เดิมแต่พบว่าอาคารของโรงเรียนการเรือนพระนครถูกระเบิดทำลายหลายหลัง จึงได้ก่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ในปี พ.ศ. 2490 (อาคาร 1 ในปัจจุบัน) เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนทดแทนอาคารเดิมที่เสียหายจากสงคราม โดยมีคุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่

คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ เปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนการเรือนพระนคร ไปจากเดิมมาก มี ดร.เวอร์ริเนีย เอฟ คัทเลอร์ อาจารย์ชาวอเมริกัน มาช่วยสอนและพัฒนางานคหกรรมศาสตร์ของโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ด้วยการจัดอบรมคหกรรมศาสตร์ทั่วประเทศและพัฒนาหลักสูตรป.ม. (ประโยศครูมัธยมการเรือน) ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษโดยให้นักเรียนไปชมภาพยนตร์ที่ห้องสมุดของ A.U.A. แล้วมาเล่าเรื่องย่อเป็นภาษาอังกฤษในชั้นเรียน ตั้ง English Club ที่นักเรียนต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร นอกจากนั้น นักเรียนจะต้องสอบตัดเย็บแบบเสื้อราตรีเมื่อสิ้นปีการศึกษา แล้วแต่งชุดขาวผูกเอวริบบิ้นขาว มีดอกพอร์เก็ทมีน้อตห้อยชายทั้งสอง ทำบัตรเชิญแขกต่างประเทศ 2 คนต่อเจ้าภาพ 1 คน ซึ่งนักเรียนจะต้องคุยกับชาวต่างประเทศและแขกผู้มาร่วมงาน

ในเวลาต่อมา กระทรวงศึกษาธิการประกาศตั้งกรมการฝึกหัดครูตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2497 เพื่อประหยัดงบประมาณและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครูทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จึงรวมการฝึกหัดครูที่สังกัดกรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โรงเรียนการเรือนพระนครจึงถูกโอนมาสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 แผนกฝึกหัดครูอนุบาล โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศถูกโอนมาสังกัดโรงเรียนการเรือนพระนคร โรงเรียนการเรือนพระนครเปิดสอนหลักสูตร ป.กศ. (ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา) สาขาคหกรรมศาสตร์ เป็นแห่งแรกของประเทศไทย หลักสูตรประโยศครูการเรือน ประโยศครูอนุบาล ระดับ ป.ป. และประโยศครูมัธยมการเรือนควบคู่กัน ใน พ.ศ. 2499 และได้เปิดสอนหลักสูตร ป.กศ. (ชั้นสูง) สาขาคหกรรมศาสตร์ และสาขาอนุบาลศึกษา เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2501 ในยุคนี้นักศึกษาโรงเรียนการเรือนพระนครมีเครื่องแบบที่ทันสมัย โดดเด่นกว่าเครื่องแบบของโรงเรียนอื่น ๆ โดยเปลี่ยนจากการนุ่งซิ่นมาใส่กระโปรงและใส่หมวกนักศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ต้องการปรับเปลี่ยนประเทศให้ทันสมัย นักศึกษาจึงได้เย็บหมวกไว้ใช้เอง

กล่าวโดยย่อ ยุคสวนดุสิต 1.0 มีระยะเวลาทั้งหมด 27 ปี เป็นยุคเริ่มต้นการวางรากฐานการศึกษาด้านคหศาสตร์ เพื่อฝึกหัดสตรีให้สามารถจัดการกิจการภายในบ้านได้อย่างเรียบร้อย โดยจัดตั้งโรงเรียนการเรือนแห่งแรกของไทยสอนวิชาทางด้านอาหารและโภชนาการ ศิลปะประดิษฐ์ การตัดเย็บเสื้อผ้า การเลี้ยงดู

เด็ก และการจัดและตกแต่งบ้าน ในหลักสูตร ป.กศ. สาขาเกษตรศาสตร์ หลักสูตร ป.กศ. ชั้นสูง สาขาหัตถกรรมศาสตร์ และการอนุบาล ตลอดจนการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลของรัฐแห่งแรกในประเทศไทย

โรงเรียนการเรือนพระนคร³

ยุคสวนดุสิต 2.0 วิทยาลัยครูสวนดุสิต (พ.ศ. 2504 – 2538) รัฐบาลมีดำริจัดตั้งวิทยาลัยครูเพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญา โรงเรียนการเรือนพระนครจึงได้รับการยกฐานะเป็น วิทยาลัยครูสวนดุสิต สังกัดกองการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู ในปี พ.ศ. 2504 โดยยังคงเปิดรับเฉพาะสตรีเข้าศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) มีผลบังคับใช้ ทำให้กรมการฝึกหัดครูปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้วิทยาลัยครูสามารถเปิดสอนในระดับปริญญาตรีได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศถูกรวมเข้ากับการฝึกหัดครูอนุบาล และจัดตั้งเป็นภาควิชาการอนุบาลศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต จึงเปลี่ยนชื่อเป็น **โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ** วิทยาลัยครูสวนดุสิตจึงได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีในหลักสูตรสภากาการฝึกหัดครู วิชาเอกการอนุบาลศึกษา

การเปลี่ยนสถานภาพจากโรงเรียนการเรือนพระนครเป็นวิทยาลัยครูสวนดุสิต ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการบริหารและวิชาการ โดยตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาของวิทยาลัยได้เปลี่ยนเป็น “อธิการวิทยาลัย” และมีตำแหน่งรองอธิการฝ่ายบริหาร รองอธิการฝ่ายวิชาการ และรองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา ในด้านวิชาการนั้นได้มีการจัดตั้งคณะวิชา 3 คณะ ได้แก่ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์ โดยยังคงจัดการศึกษาในสาขาเดียว คือ สาขาวิชาการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) และระดับปริญญาตรี 4 ปี และ 2 ปีต่อเนื่อง (ครุศาสตร์บัณฑิต) มีสาขาวิชาเอกทั้งสิ้น 11 สาขา ได้แก่

³ ภาพจากหนังสือ 50 ปี วิทยาลัยครูสวนดุสิต พุทธศักราช 2527.

ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไป คหกรรมศาสตร์ ศิลปศึกษา การศึกษาพิเศษ การอนุบาลศึกษา การประถมศึกษา อุตสาหกรรมศิลป์ และคณิตศาสตร์ ในเวลาต่อมา พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 (ฉบับที่ 2) อนุญาตวิทยาลัยครูสามารถเปิดสอนสายวิชาการอื่นได้นอกจากสายวิชาชีพครู วิทยาลัยครูสวนดุสิตจึงเปิดสอนหลักสูตรอนุปริญาศิลปศาสตร์ (อ.ศศ.) จำนวน 3 วิชาเอก ได้แก่ วารสารและการประชาสัมพันธ์ ภาษาอังกฤษ และออกแบบนิเทศศิลป์ และอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ (อ.วท.) จำนวน 3 วิชาเอก ได้แก่ การอาหาร ผ่าและเครื่องแต่งกาย และศิลปะประดิษฐ์ ตลอดจนเปิดสอนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ในระดับปริญญาตรีเป็นแห่งแรกของประเทศไทย อีกทั้ง รัับนักศึกษาชายเข้าศึกษาเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2528

วิทยาลัยครูสวนดุสิต⁴

เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2528 วิทยาลัยครูสวนดุสิต จัดตั้งโครงการอาหารกลางวัน 2 เพื่อเป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ช่องทางการจำหน่าย การตอบรับจากตลาด โดยใช้เงินลงทุนจากเงินรายได้จากการขายผลผลิตของนักศึกษา จำนวน 1,692.25 บาท การดำเนินงานในระยะแรกจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัย เมื่อได้รับผลตอบรับที่น่าพึงพอใจจึงเน้นการบริการด้านขนมอบมากขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 โครงการได้เปลี่ยนชื่อให้สั้นลงเป็น **โฮมเบเกอรี่ (Home Bakery)** ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งโดยรองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐธารมณ จุฑาภัทร จากนั้นผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ จงสวัสดิ์ ประธานโครงการได้ปรับปรุงระบบการผลิตจากเดิมเป็นการผลิตแบบอุตสาหกรรม ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต มีเบเกอรี่หลากหลายประเภทเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้ง โฮมเบเกอรี่ได้พัฒนาสูตรขนมอบที่อफीเค็กและเค็กฝอยทองและจัดจำหน่ายเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ทำให้ขนมอบทั้งสองประเภทกลายเป็นขนมอบยอดนิยมในเวลาต่อมา

⁴ ภาพจากหนังสือ 50 ปี วิทยาลัยครูสวนดุสิต พุทธศักราช 2527.

ในปี พ.ศ. 2533 รองศาสตราจารย์ลำพอง บุญช่วย อธิการบดีวิทยาลัยครูสวนดุสิตในขณะนั้น ตระหนักถึงการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงสร้างอาคารอเนกประสงค์ปฏิบัติการวิชาชีพธุรกิจ (โรงแรมสวนดุสิตพาเลซ) เพื่อเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพธุรกิจโรงแรม วิทยาลัยครูสวนดุสิตได้กราบทูลเชิญ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นองค์ประธานการเปิด ระยะเวลาโรงแรมมีห้องพักจำนวน 60 ห้อง และเมื่ออาคารหลังที่ 2 ก่อสร้างเสร็จจึงมีห้องพักเพิ่มเป็น 120 ห้อง โรงแรมสวนดุสิตพาเลซจึงเปลี่ยนชื่อเป็น **โรงแรมสวนดุสิตเพลส (Suan Dusit Place)** ตั้งแต่ 2 สิงหาคม 2546 เป็นต้นมา

ในปี พ.ศ. 2535 รองศาสตราจารย์ ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ ริเริ่มก่อตั้ง**สวนดุสิตโพล (Suan Dusit Poll)** เพื่อเป็นแหล่งบ่มเพาะองค์ความรู้ด้านการสำรวจประชามติของนักศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เนื่องจากคนไทยในสมัยนั้นเริ่มต้นตัวในการใช้ข่าวสารที่มีคุณภาพ สามารถอ้างอิงได้ เพื่อการรับรู้และการตัดสินใจ สถาบันการศึกษาหลายแห่งมีแนวคิดที่จะผลิตบุคลากรทางด้านสารนิเทศศาสตร์ที่มีมากกว่าความรู้ความสามารถตามหลักสูตร วิทยาลัยครูสวนดุสิตจึงได้เป็นผู้ริเริ่มลงมือจากแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง จนสามารถพัฒนาแหล่งบ่มเพาะของนักศึกษาสู่การเป็นสำนักโพลที่ทำหน้าที่สำรวจความคิดเห็นวิเคราะห์วิจัยเพื่อเผยแพร่ข้อมูล สถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่สังคมกำลังให้ความสนใจ รวมถึงการนำเสนอความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคมให้กับสาธารณชนได้รับทราบ จนเป็นที่ยอมรับจนถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยย่อ ยุคสวนดุสิต 2.0 มีระยะเวลาอันที่สุดถึง 34 ปี เป็นยุคแห่งการพัฒนาความเข้มแข็งในคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตด้วยการพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญของนักศึกษาจากการลงมือปฏิบัติจริงในสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะด้านของวิทยาลัย เป็นรากฐานการพัฒนาแหล่งรายได้ของมหาวิทยาลัย เช่น โฮมเบเกอรี่ โรงแรมสวนดุสิตเพลส และสวนดุสิตโพล ตลอดจนการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีสาขา คหกรรมศาสตร์เป็นแห่งแรกของประเทศไทย

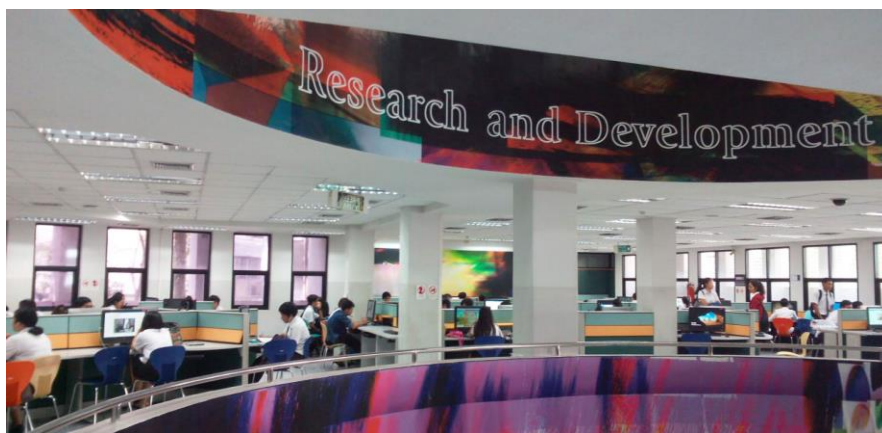
ยุคสวนดุสิต 3.0 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (พ.ศ. 2538 – 2547) วิทยาลัยครูสวนดุสิตได้รับการยกฐานะเป็นสถาบันราชภัฏสวนดุสิต สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานตราสัญลักษณ์สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ เป็น ตราพระราชลัญจกรประจำสถาบัน ประกอบด้วย สี่น้ำเงิน สีขาว สีทอง สีส้ม และสีเขียว มีความหมายดังนี้ สี่น้ำเงิน หมายถึง สถาบันพระมหากษัตริย์ผู้ให้กำเนิดและพระราชทาน “สถาบันราชภัฏ” สีขาว หมายถึง ความคิดอันบริสุทธิ์ของความเป็นนักปราชญ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สีทอง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรืองทางภูมิปัญญา สีส้ม หมายถึง ความรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ก้าวไกลใน 41 สถาบัน สีเขียว หมายถึง แหล่งที่ตั้งของสถาบันราชภัฏ 41 แห่งในแหล่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม

ในยุคนี้ สถาบันราชภัฏสวนดุสิตเน้นการพัฒนาด้านคหกรรม อาหาร การศึกษาปฐมวัย และอุตสาหกรรมบริการ อีกทั้ง นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ในปี พ.ศ. 2539 มีนักศึกษาสมัครเข้าศึกษาต่อที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นจำนวนมาก จึงได้ขยายการจัด

การศึกษาอย่างกว้างขวางโดยเปิดศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งรวม 20 แห่ง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัดรวม ภายใต้คำขวัญว่า “เทคโนโลยีก้าวไกล อยู่ที่ไหนก็เรียนได้ ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน” ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 สถาบันราชภัฏสวนดุสิตจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยและเปิดสอนระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจโดยร่วมมือกับ Victoria University ประเทศแคนาดา รวมถึงเปิดศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งใน กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น รวมถึงได้ใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการเรียนการสอน สร้างเป็นฐานข้อมูลระบบการสอนทางไกล (video conference) และพัฒนาระบบห้องสมุดเสมือน (virtual library) ขึ้นเป็นครั้งแรกในสถาบันอุดมศึกษาของไทย

ระบบห้องสมุดเสมือน (virtual library) เกิดขึ้นจากแนวคิดของรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน อธิการบดีในขณะนั้น ที่อยากให้มีห้องสมุดที่แตกต่างไปจากห้องสมุดแบบเดิม เป็นห้องสมุดที่มีความสว่างจากแสงด้านบน มีห้องที่รองรับความต้องการใช้บริการที่หลากหลาย เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษา และสามารถหาหนังสือจากอากาศได้ แนวคิดดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นจริงโดยใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ระบบห้องสมุดเสมือนของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตจึงเป็นห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือ ห้องสมุดแต่ละชั้นจะมีระบบสืบค้นข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีชื่อเสียงในด้านนี้เป็นอย่างมากและเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบห้องสมุดเสมือนให้กับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ขอเข้ามาศึกษาดูงานในช่วงเวลาดังกล่าว

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ⁵

ในปี พ.ศ. 2538 สวนดุสิตโพลเริ่มรับงานจากภายนอกทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนเป็นครั้งแรก ต่อมาได้เพิ่มเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อขับเคลื่อนการทำโพลสาธารณะและโพลธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ สวนดุสิตโพลดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็น ครอบคลุมด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ภายใต้ปรัชญา “เป็นกลาง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ถูกหลักวิชาการ รับผิดชอบต่อสังคม” ทำให้สวนดุสิตโพลเป็นต้นแบบการทำงานที่ได้รับการยอมรับจากทั้งบุคคลและสถาบันว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ทางวิชาการ

⁵ ภาพจากสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (<http://arit.dusit.ac.th/main/computerservices/>).

แก่สังคม เป็นแหล่งสะสมฐานข้อมูลทางความคิดที่เป็นพลังสำคัญของสังคม รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน กล่าวว่า

“... ชื่อเสียงของสวนดุสิตโพลทำให้ได้รับการตอบรับจากองค์กรภายนอกเป็นอย่างดี โดยเราได้รับเชิญจากสถานทูตสหรัฐอเมริกาให้ไปร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกา 3-4 ครั้งติด ๆ กัน อย่างไรก็ตาม แม้การทำโพลจะมีข้อจำกัดอยู่บ้างในเรื่องการนำเสนอความคิดเห็น แต่โพลก็เป็นส่วนหนึ่งที่ตอบคำถามได้ด้วยหลักวิชาการว่าผู้คนคิดอะไร อย่างไรก็ตามที่เราสามารถเอาคำตอบไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมได้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเราเรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่าง และอีกอย่างหนึ่งคือเป็นปากเสียงให้ประชาชนได้ว่าเขารู้สึกอย่างไรตอนนี้ ... ”

(ศิริโรจน์ ผลพันธิน อ้างใน 25 ปี สวนดุสิตโพล, ม.ป.ท., น. 23)

ในปี พ.ศ. 2545 โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ จัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดการเรียนรู้ตามแนวทางที่ใช้สิ่งแวดล้อมและกิจกรรมเป็นหลัก เด็กไม่จำเป็นต้องมีเครื่องแบบ ไม่มีการบ้าน หนังสือ ตำราต่าง ๆ อยู่ในชั้นเรียน โดยไม่ต้องนำกลับบ้าน ไม่มีการสอนพิเศษ แต่มีกิจกรรมเสริมให้ในตอนเย็น มีการเรียนภาษาอังกฤษจากสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นยังได้แยกส่วนของโรงเรียนเป็นโรงเรียนสาธิตประถมละอออุทิศ เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ

กล่าวโดยย่อ ยุคสวนดุสิต 3.0 มีระยะเวลาสั้นที่สุดเพียง 9 ปี แต่เป็นยุคที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการขยายการจัดการเรียนการสอนไปทั่วประเทศ การพัฒนาระบบห้องสมุดเสมือนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ไม่ขึ้นอยู่กับพื้นที่เชิงกายภาพ การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันจากองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญที่สั่งสมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนการพัฒนาความเข้มแข็งในศาสตร์ด้านการสำรวจความคิดเห็นของสวนดุสิตโพล

ยุคสวนดุสิต 4.0 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (พ.ศ. 2547-2558) สถาบันราชภัฏสวนดุสิตได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 การพัฒนาในยุคนี้มีลักษณะเด่นคือการกำหนดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 4 ด้าน จากองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่อดีต ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านอาหาร การศึกษาปฐมวีย์ อุตสาหกรรมบริการ และพยาบาลศาสตร์ และจัดตั้งหน่วยงานในระดับคณะเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์เฉพาะทางให้มีความเข้มแข็งโดดเด่น ดังนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ (พ.ศ. 2550) เพื่อรองรับอัตลักษณ์ด้านพยาบาลศาสตร์ โรงเรียนการเรือน (พ.ศ. 2553) เพื่อรองรับอัตลักษณ์ด้านอาหาร โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ (พ.ศ. 2553) เพื่อรองรับอัตลักษณ์ด้านอุตสาหกรรมบริการ ส่วนอัตลักษณ์ด้านการศึกษาปฐมวีย์ จัดการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ที่มีอยู่เดิม

ในปี พ.ศ. 2550 โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศได้ร่วมส่วนการบริหารโรงเรียนที่เป็นอนุบาลและประถมศึกษาเข้าด้วยกัน และปรับชื่อโรงเรียนเป็น **โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ** โดยเป็นส่วนงานอิสระขึ้นตรงต่ออธิการบดี

อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย⁶

ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการการศึกษาตาม ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งด้วยการลดจำนวนเหลือเพียง 6 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ตรัง ศูนย์หัวหิน ศูนย์สุพรรณบุรี ศูนย์นครนายก ศูนย์ลำปาง และศูนย์พิษณุโลก ลดจำนวนศูนย์การเรียนในกรุงเทพมหานครเหลือเพียง 2 แห่ง คือ ศูนย์ระนอง 2 และศูนย์รางน้ำ พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะพยาบาล ศาสตร์ และโรงเรียนการเรือน ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ถนนสิรินธร ในขณะที่จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ (แยกสวนรื่นฤดี) ถนนสุขุขทัย ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้ยุบศูนย์พิษณุโลก ทำให้เหลือศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งเพียง 5 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ตรัง ศูนย์หัวหิน ศูนย์สุพรรณบุรี ศูนย์นครนายก และศูนย์ลำปาง และมีจำนวนศูนย์การเรียนในกรุงเทพมหานครจำนวน 2 แห่งคงเดิม

นอกจากความมุ่งมั่นในการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตยังได้สร้างเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ 2 แบบ (ออกแบบโดย นายศณะ ผลพันธ์ิน ที่ปรึกษาโครงการสวนดุสิตกราฟฟิคไซด์) ลักษณะเป็นภาพตัวอักษร (Letter mark) พยัญชนะภาษาไทย อักษรย่อ “มสต” (ย่อมาจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต) และพยัญชนะภาษาอังกฤษ อักษรย่อ “SDU” (ย่อมาจาก Suan Dusit Rajabhat University) เพื่อสร้างความโดดเด่นสะดุดตา ง่ายต่อการจดจำ พร้อมทั้งสื่อความหมายถึงภาพลักษณ์ใหม่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

⁶ ภาพจาก https://www.youtube.com/watch?v=JQmJ_Z_p4pw

กล่าวโดยย่อ ยุคสวนดุสิต 4.0 มีระยะเวลารวม 11 ปี แต่เป็นยุคที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตนำความเข้มแข็งที่ได้สั่งสมไว้ตั้งแต่อดีตมากำหนดเป็นอัตลักษณ์เพื่อการพัฒนาเฉพาะทาง กล่าวคือ อาหาร การศึกษาปฐมวัย อุตสาหกรรมการบริการ และพยาบาลศาสตร์ อีกทั้ง มหาวิทยาลัยได้สร้างเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่จำนวน 2 แบบ เพื่อสื่อสารภาพลักษณ์ใหม่ของมหาวิทยาลัย

ยุคสวนดุสิต 5.0 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 ถึงปัจจุบัน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. 2558 ลักษณะเด่นของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตในยุค 5.0 คือ การจัดการคุณภาพอย่างรอบด้าน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน อธิการบดีคนปัจจุบัน ให้นโยบายว่า

“ปัจจุบันรูปแบบของการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้นและรวดเร็วตามบริบทของสังคม แนวนโยบายของรัฐ และความเป็นโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องเปลี่ยนแนวคิด วิธีทำ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การนำแนวคิดทางธุรกิจ รวมทั้งหลักการทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้มีบทบาทมากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา การพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถาบันต้องมีการปรับบทบาทของการทำงานให้มีการบูรณาการกันมากขึ้น การใช้ประสิทธิภาพของบุคลากรให้เต็มศักยภาพและสามารถทำงานได้หลากหลายภารกิจเพื่อตอบสนองกลยุทธ์ในการจัดการขององค์กร”

(ศิริโรจน์ ผลพันธิน อังใน สำนักบริหารกลยุทธ์, ม.ป.ป., น. 7)

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตจึงมุ่งเน้นการจัดการคุณภาพใน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านนักศึกษา ด้านการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านงานวิจัย ด้านสิ่งแวดล้อม คู่ความร่วมมือและเครือข่าย การจัดการเทคโนโลยีการสื่อสาร และการจัดการคุณภาพของกิจการพิเศษ สำหรับการจัดการคุณภาพด้านหลักสูตรนั้น มหาวิทยาลัยสวนดุสิตดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา (ในระดับปริญญาตรี) โดยแบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. กลุ่มหลักสูตรที่เป็นอัตลักษณ์ หมายถึง หลักสูตรการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมุ่งพัฒนาความเป็นเลิศ จากความเชี่ยวชาญตั้งแต่อดีตของมหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับและมีผู้สมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้ปรับเปลี่ยนชื่ออัตลักษณ์ด้านพยาบาลศาสตร์ เป็น การพยาบาลและสุขภาพ และแบ่งหลักสูตรตามอัตลักษณ์เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.1 อัตลักษณ์ด้านอาหาร ได้แก่ หลักสูตรเทคโนโลยีการประกอบอาหารและการบริการ หลักสูตรเทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร หลักสูตรโภชนาการและการประกอบอาหาร และ หลักสูตรคหกรรมศาสตร์

1.2 อัตลักษณ์ด้านการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

1.3 อัตลักษณ์ด้านอุตสาหกรรมบริการ ได้แก่ หลักสูตรการจัดการงานบริการ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรการท่องเที่ยว หลักสูตรธุรกิจการบิน หลักสูตรธุรกิจการโรงแรม และหลักสูตรออกแบบนิทรรศการและการจัดแสดง

1.4 อัตลักษณ์ด้านการพยาบาลและสุขภาพ ได้แก่ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์

2. กลุ่มหลักสูตรที่กำลังสร้างความโดดเด่นและควมรวม มี 4 กลุ่มย่อย ดังนี้

2.1 กลุ่มหลักสูตรที่มีความเสี่ยงสูง มีความจำเป็นต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2 กลุ่มหลักสูตรที่มีการแข่งขันสูง เป็นหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรในกลุ่มนี้จึงต้องเน้นความแตกต่างและความเป็นเอกลักษณ์ของหลักสูตร ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้จัดตั้ง **โรงเรียนกฎหมายและการเมือง** (พ.ศ. 2560) เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของหลักสูตรที่มีการแข่งขันสูง ได้แก่ หลักสูตรนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการองค์ความรู้

2.3 กลุ่มหลักสูตรที่ต้องพัฒนาให้ทันสมัย เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่พัฒนาต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนานทำให้รายวิชาต่าง ๆ ยังพัฒนาไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง

2.4 กลุ่มหลักสูตรที่มีการพัฒนาเฉพาะทาง เป็นกลุ่มหลักสูตรที่มีการพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานเฉพาะทาง (Niches Market)

สำหรับการจัดการคุณภาพด้านนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยสวนดุสิตเน้นการพัฒนา “ความเป็นสวนดุสิต” มุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำ ทักษะชีวิต เสริมสร้างสมรรถนะสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย มีคุณธรรมนำความรู้ มีบุคลิกภาพดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศและของโลก และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ตลอดจนเพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งในด้านการงานและการดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีในปัจจุบัน

นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้สร้างตรามหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ มี 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 เป็นวงรีรูปไข่ 2 วงซ้อนกัน วงรีด้านนอกใช้สีทอง ด้านบนมีข้อความสีขาวเป็นภาษาไทยว่า “มหาวิทยาลัยสวนดุสิต” ส่วนด้านล่างมีข้อความสีขาวเป็นภาษาอังกฤษว่า “SUAN DUSIT UNIVERSITY” ใช้รูปแบบอักษร SP Suan Dusit ค้นด้วยดอกเฟื่องฟ้าและดอกขจร ในวงรีด้านในใช้สีฟ้าน้ำทะเลเป็นพื้น มีเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเป็นสัญลักษณ์ภาษาไทยสีขาว อักษรย่อ “มสด” อยู่ตรงกลาง

แบบที่ 2 เป็นวงรีรูปไข่ 2 วงซ้อนกัน วงรีด้านนอกใช้สีทอง ด้านบนมีข้อความสีขาวเป็นภาษาไทยว่า “มหาวิทยาลัยสวนดุสิต” ส่วนด้านล่างมีข้อความสีขาวเป็นภาษาอังกฤษว่า “SUAN DUSIT UNIVERSITY” ใช้

รูปแบบอักษร SP Suan Dusit คั่นด้วยดอกเฟื่องฟ้าและดอกขจร ในวงรีด้านในใช้สีฟ้า น้ำทะเลเป็นพื้น มีเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเป็นพยัญชนะภาษาอังกฤษสีขาว อักษรย่อ “SDU” อยู่ตรงกลาง

ตรามหาวิทยาลัยทั้ง 2 แบบ มีความหมายดังนี้ สีทองในวงรีด้านนอก หมายถึง ความรุ่งเรือง ชื่อความ “มหาวิทยาลัยสวนดุสิต” และ “SUAN DUSIT UNIVERSITY” เป็นรูปแบบอักษร SP Suan Dusit แสดงถึง ความรู้สึกในการสื่อสารร่วมสมัย ดอกเฟื่องฟ้าและดอกขจร ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย แสดงถึง ความเฟื่องฟูของศิลปวิทยาการอันโดดเด่นขจรไกล พยัญชนะภาษาไทยอักษรย่อ “มสด” และภาษาอังกฤษอักษรย่อ “SDU” ที่เกาะเกี่ยวกัน หมายถึง ความผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกัน สีฟ้า น้ำทะเลในวงรีด้านใน เป็น สีประจำมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

กองประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (ม.ป.ป.). **สวนดุสิตจากอดีตถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ. (ม.ป.ท.). **หนังสือรุ่น “In Their Early Years ปีการศึกษา 2560”**.

วิทยาลัยครูสวนดุสิต. (2527). **50 ปี วิทยาลัยครูสวนดุสิต พุทธศักราช 2527**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์

สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ม.ป.ท.). **วัฒนธรรมสวนดุสิต**.

สวนดุสิตโพล. (ม.ป.ท.). **25 ปี สวนดุสิตโพล**.

สำนักบริหารกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (ม.ป.ป.). **การประยุกต์ศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

เอกสารอ่านเพิ่มเติม

สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ม.ป.ท.). **พระราชวังดุสิต**.

สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ม.ป.ท.). สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรม
ราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า.

สวนดุสิตโพล. (2560). **ตึกใหญ่ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต